

Regulamentul privind modul de monitorizare a programelor de conformitate

Secțiunea 1 Scopul și domeniul de aplicare

1. Prezentul regulament stabilește modul de monitorizare a programelor de conformitate și sarcinile agentului de conformitate în scopul asigurării independenței și excluderii de comportament și de practici discriminatorii în activitatea operatorilor de sistem a gazelor naturale și a energiei electrice care fac parte din cadrul unei întreprinderi integrate pe verticală, precum și operatorilor depozitelor de stocare a gazelor naturale.
2. Monitorizarea respectării programului de conformitate se asigură de către un agent de conformitate, care nu suplinește funcțiile Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, (în continuare Agenție) privind monitorizarea.
3. Prezentul Regulament este obligatoriu pentru titularii de licențe care desfășoară activitatea de transport, distribuție și stocare a gazelor naturale și de distribuție a energiei electrice, precum și pentru persoanele fizice și/sau juridice desemnate în calitate de agenți de conformitate.
4. Obiectul monitorizării:
  - a) conținutul programului de conformitate;
  - b) implementarea măsurilor prevăzute de programul de conformitate;
  - c) exercitarea funcțiilor (atribuțiile) agentului de conformitate.
  - d) rapoartele privind realizarea programului de conformitate.

Secțiunea 2 Noțiuni principale

5. În sensul prezentului Regulament termenii utilizați semnifică următoarele:
agent de conformitate - persoană fizică sau juridică care exercită funcțiile de monitorizare a programului de conformitate fiind independentă în toate acțiunile sale în raport cu operatorul sistemului de transport și de distribuție a gazelor naturale, operatorul depozitului de stocare a gazelor naturale și operatorul sistemului de distribuție a energiei electrice;
program de conformitate - document elaborat de către operatorul sistemului de transport, de distribuție a gazelor naturale, operatorul depozitului de stocare a gazelor naturale și operatorul sistemului de distribuție a energiei electrice, care conține un set de măsuri menite să garanteze excluderea de comportament și/sau de practici discriminatorii în relațiile cu utilizatorii de sistem, precum și obligațiile specifice impuse angajaților titularului de licență pentru realizarea obiectivului de independență.

Secțiunea 3 Programul de conformitate

6. Operatorii sistemului de transport și de distribuție a gazelor naturale, operatorii depozitelor de stocare a gazelor naturale și operatorii sistemelor de distribuție a energiei electrice, sunt

- obligați să elaboreze programe de conformitate în scopul garantării excluderii de comportament și de practici discriminatorii.
- 7.** Implementarea programului de conformitate este fundamentată pe principii de obiectivitate, transparență, nediscriminare, confidențialitate.
- 8.** Întru asigurarea respectării principiilor stabilite la pct. 7 din prezentul Regulament, programul de conformitate stabilește măsurile ce urmează a fi îndeplinite în mod obligatoriu de către operatori, printre care:
- a) organizarea unui sistem de conducere care să asigure posibilitatea luării deciziilor în mod independent;
  - b) asigurarea accesului nediscriminatoriu la rețelele de gaze naturale, la depozitele de stocare a gazelor naturale, la rețelele de distribuție a energiei electrice, pentru toți solicitanții, furnizorii și/sau consumatorii;
  - c) transparența și nediscriminarea la furnizarea informațiilor tehnice și comerciale utilizatorilor sistemelor de transport și de distribuție a gazelor naturale, depozitelor de stocare a gazelor naturale și sistemelor de distribuție a energiei electrice.
- 9.** Programul de conformitate stabilește obligațiile specifice ale angajaților pentru realizarea obiectivului de independență, printre care:
- a) păstrarea confidențialității informațiilor comerciale cunoscute operatorului în procesul desfășurării activității sale;
  - b) întreprinderea tuturor măsurilor pentru prevenirea divulgării informațiilor privind propria activitate, care pot fi avantajoase din punct de vedere comercial;
  - c) interzicerea difuzării unor informații eronate în procesul de comunicare și publicitate, inclusiv prin utilizarea unor elemente de identificare comercială precum: denumirea, sigla/logoul, emblema de firmă, pagina de internet, etc., care ar crea confuzii în desfășurarea activității licențiate a operatorului.
- 10.** Pentru asigurarea executării prevederilor pct.9 lit. a) și b), prin programul de conformitate, operatorii sistemului de transport și de distribuție a gazelor naturale, operatorii depozitelor de stocare a gazelor naturale și operatorii sistemelor de distribuție a energiei electrice, stabilesc în limitele Legii cu privire la energia electrică, Legii cu privire la gazele naturale:
- a) reguli de conduită ce trebuie respectate de angajați, cu privire la garantarea practicilor nediscriminatorii și realizarea obiectivului de independență;
  - b) sancțiuni care se impun angajaților pentru nerespectarea regulilor de conduită;
  - c) informații care trebuie considerate confidențiale și/sau sensibile comercial;
  - d) reguli impuse angajaților în relația cu utilizatorii și potențialii utilizatori, privind excluderea oricăror referiri la activitatea furnizorului operatorului economic integrat pe verticală;
  - e) instruirea noilor angajați cu privire la regulile de conduită și informarea periodică a angajaților cu privire la măsurile din programul de conformitate și la îndeplinirea acestora;
  - f) obligații privind furnizarea de date, informații necesare agentului de conformitate în activitatea de monitorizare a programului de conformitate.
- 11.** Pentru fiecare măsură cuprinsă în programul de conformitate se stabilesc responsabilitățile pentru realizarea acesteia.
- 12.** Programul de conformitate va conține și planul de măsuri pentru implementarea acestuia , care urmează a fi întocmit conform modelului indicat în anexa nr. 1.
- 13.** Programul de conformitate va fi actualizat anual și va fi prezentat Agenției până la 31 martie.
- 14.** Programul de conformitate se publică pe pagina electronică și se menține în arhivă pe toată durata de valabilitate a licenței pentru activitate, de către operatorii sistemului de transport, de distribuție a gazelor naturale, operatorii depozitelor de stocare a gazelor naturale și operatorii sistemelor de distribuție a energiei electrice.

Secțiunea 4

Modalitatea de monitorizare a programului de conformitate

15. Agentul de conformitate își desfășoară activitatea de monitorizare, conform atribuțiilor stabilite de Legea cu privire la gazele naturale, Legea cu privire la energia electrică, prezentul Regulament și contract.

16. În scopul monitorizării programelor de conformitate fiecare operator al sistemului de transport și de distribuție a gazelor naturale, al depozitelor de stocare a gazelor naturale și al sistemului de distribuție a energiei electrice își desemnează Agentul de conformitate.

17. Candidatura agentului de conformitate trebuie să întrunească următoarele condiții de independență:

a) cu cel puțin 3 ani până la data desemnării nu a deținut nici o funcție în întreprinderea integrată pe verticală sau în vreo întreprindere a acesteia, cu excepția operatorului la care urmează să exercite funcțiile agentului de conformitate;

b) pe durata mandatului său, dar și timp de 4 ani după încetarea mandatului, agentul de conformitate nu poate deține nici o funcție, nu poate avea nici o responsabilitate profesională, nici un interes, nu poate fi în relație de afaceri, de ordin direct sau indirect, cu întreprinderea integrată pe verticală, cu vreo întreprindere a acesteia, cu acționarii majoritari sau cu fondatorii acesteia, cu excepția operatorului de care a fost desemnat.

18. Persoana fizică ce urmează se exercite funcțiile agentului de conformitate trebuie să corespundă următoarelor criterii de capacitate profesională:

a) să posede studii superioare în domeniul energetic, juridic sau economic;

b) să aibă minimum 3 ani vechime în muncă în domeniul energetic, juridic sau economic;

c) să aibă o reputație bună.

Reputația bună se consideră totalitatea informațiilor oficiale despre o persoană care confirmă profesionalismul, bună-credință, onorabilitatea și posedarea altor calități care dau asigurări că persoana dată în calitate de agent de conformitate va activa în conformitate cu legea și nu va acționa în favoarea practicilor discriminatorii sau nerealizării obiectivului de independență.

19. Persoana juridică ce urmează se exercite funcțiile agentului de conformitate trebuie să corespundă următoarelor criterii de capacitate profesională:

a) să aibă experiență de minimum 3 ani de activitate în domeniul energetic, juridic sau de audit;

b) să aibă o reputație bună.

20. Pentru obținerea aprobării candidaturii persoanei ce urmează să exercite funcțiile agentului de conformitate, operatorul sistemului de transport, de distribuție a gazelor naturale, operatorul depozitelor de stocare a gazelor naturale și operatorul sistemului de distribuție a energiei electrice prezintă Agenției:

a) cererea semnată de conducător;

b) chestionarul completat de persoana propusă să exercite funcțiile agentului de conformitate, în corespundere cu anexa nr. 2 la prezentul Regulament;

c) copia actelor care atestă studiile și, după caz, instruirea și/sau perfecționarea;

d) declarația pe proprie răspundere, privind corespunderea condițiilor de independență, conform anexei nr. 3 la prezentul Regulament.

21. În cazul persoanelor juridice, cererea urmează să fie însoțită cu documentele indicate în pct.20 lit. b) - d) pentru fiecare angajat al acestora, ce urmează să participe la exercitarea funcțiilor agentului de conformitate, precum și următoarele documente:

a) copia deciziei de înregistrare a persoanei juridice;

b) informația referitor la participarea la capitalul altor persoane juridice, cu indicarea denumirii și sediilor acestora.

22. Persoana fizică sau juridică ce urmează să exercite funcțiile agentului de conformitate se propune spre aprobare Agenției. Concomitent, Agenției va fi prezentat proiectul contractului ce urmează a fi încheiat de operator cu agentul de conformitate, care trebuie să conțină

inclusiv prevederile referitoare la începerea, durata și încetarea contractului, condițiile de salarizare, drepturile și obligațiile de bază, alte drepturi și obligații.

23. Agenția examinează propunerea parvenită de la operator în termen de 30 zile de la data primirii. Agenția este în drept să respingă persoana propusă în calitate de agent de conformitate din motive de lipsă de independență sau de capacitate profesională. La examinarea proiectului contractului ce urmează a fi încheiat între operator și agentul de conformitate, Agenția este în drept să solicite operatorului să modifice prevederile contractului respectiv dacă acestea afectează independența agentului de conformitate.

24. După încheierea contractului corespunzător cu agentul de conformitate, operatorii sistemului de transport, de distribuție a gazelor naturale, depozitelor de stocare a gazelor naturale și operatorii sistemelor de distribuție a energiei electrice sunt în drept să modifice condițiile contractuale sau să desfacă acest contract numai dacă a obținut în prealabil acordul Agenției în acest sens. Agenția examinează solicitarea operatorului în legătură cu modificarea sau desfacerea contractului cu agentul de conformitate în termen de cel mult 10 de zile lucrătoare.

25. Agentul de conformitate nu poate avea niciun interes și nu poate primi, în mod direct sau indirect, beneficii financiare de la întreprinderea integrată pe verticală, vreo întreprindere a acesteia, de la acționarii majoritari sau de la fondatorii acesteia, cu excepția operatorului de care a fost desemnat.

26. În îndeplinirea atribuțiilor sale agentul de conformitate acționează independent de orice interes al operatorului care l-a desemnat, precum și de participanții beneficiari ai serviciilor prestate de către acest operator.

27. Agentul de conformitate trebuie să cunoască atribuțiile și obligațiile operatorului care l-a desemnat conform legii și reglementărilor în materie, astfel încât să identifice, împreună cu operatorul, măsurile necesare pentru excluderea practicilor discriminatorii și să evalueze implementarea acestora.

28. Agentul de conformitate are următoarele funcții:

a) monitorizează în mod constant punerea în aplicare de către operator și angajații acestuia a măsurilor și obligațiilor din programul de conformitate, respectarea regulamentelor și procedurilor interne, cu privire la excluderea practicilor discriminatorii și realizarea obiectivului de independență.

b) identifică zonele de risc din activitatea operatorului, care pot determina nerespectarea programului de conformitate;

c) raportează persoanelor cu funcții de conducere și/sau organului de supraveghere al operatorului referitor la respectarea programului de conformitate și la punerea în aplicare a acestuia, formulează recomandări în acest sens;

d) informează operatorul despre angajații care prezintă risc sau există dovezi că acționează împotriva prevederilor din programul de conformitate;

e) notifică Agenția cu privire la orice încălcare gravă a punerii în aplicare a programului de conformitate în termen de 7 zile din ziua în care a aflat despre încălcarea respectivă;

f) raportează Agenției cu privire la orice relații comerciale sau financiare dintre operatorul sistemului de transport a gazelor naturale, operatorul sistemului de distribuție a gazelor naturale, operatorul depozitului de stocare a gazelor naturale, operatorul sistemului de distribuție a energiei electrice și întreprinderea integrată pe verticală, care prezintă risc sau există dovezi că acestea încalcă prevederile programului de conformitate;

29. Agentul de conformitate are următoarele obligații:

a) să prezinte Agenției propunerile de decizii privind planurile de investiții ale operatorilor sistemului de transport, cel târziu până în momentul prezentării deciziilor în cauză organului de supraveghere de către conducere și /sau organul administrativ competent.

b) să notifice Agenția în cazul în care, în cadrul adunării generale sau prin votul membrilor organului de supraveghere al întreprinderii, integrate pe verticală, a fost împiedicată aprobarea unei decizii și, drept urmare, a fost blocată sau împiedicată efectuarea de investiții în legătură

cu executarea în următorii 3 ani a planului de dezvoltare ale rețelelor de transport al gazelor naturale pentru 10 ani;

c) să participe la ședințele la care urmează să fie adoptate decizii în ceea ce privește:

- condițiile de acces la rețea și de utilizare a rețelelor de transport al gazelor naturale, în special în privința tarifelor, a serviciilor de acces a terțelor părți, a alocării capacității și a gestionării congestiilor, a transparenței, a echilibrării și a piețelor secundare;
- proiectele realizate în legătură cu exploatarea, întreținerea, modernizarea și dezvoltarea rețelelor de transport al gazelor naturale în majorarea capacității rețelelor sau optimizarea capacității existente;
- cumpărarea sau vânzarea de energie necesare pentru exploatarea rețelelor de transport al gazelor naturale, inclusiv serviciile auxiliare și de echilibrare.

30. Agentul de conformitate are dreptul:

a) de a avea acces la toate informațiile, documentele și resursele tehnice, materiale și sediile/punctele de lucru ale operatorului și ale oricărui operator economic afiliat, care sunt necesare în vederea desfășurării activității și asigurării independenței sale;

b) de a solicita și obține de la oricare angajat al operatorului informații relevante pentru îndeplinirea funcțiilor acestuia.

31. Agentul de conformitate depune la Agenție, până la 31 martie a fiecărui an, un raport cu privire la implementarea măsurilor din programul de conformitate pentru anul precedent. În cazul operatorilor de transport al gazelor naturale, suplimentar la raportul anual agentul de conformitate este obligat să prezinte Agenției, în scris sau verbal rapoarte trimestriale și este în drept să raporteze, în scris sau verbal, organului de supraveghere al operatorului sistemului de transport.

32. Raportul agentului de conformitate va fi întocmit pe formulare de raportare, conform modelului din anexa nr. 4.

33. Raportul agentului de conformitate va fi transmis Agenției, împreună cu un document care să dovedească comunicarea raportului către operatorul de sistem și un document prin care operatorul de sistem declară că și-a însușit raportul respectiv.

34. Raportul agentului de conformitate privind măsurile întreprinse de operatorii sistemului de transport, de distribuție a gazelor naturale, depozitelor de stocare a gazelor naturale și de distribuție a energiei electrice, se va publica pînă la 31 martie alături de programul de conformitate pe pagina electronică a operatorului respectiv și va fi menținut în arhivă pe toată durata de valabilitate a licenței.

35. Agenția are dreptul să solicite operatorilor sistemului de transport, de distribuție a gazelor naturale, operatorilor depozitelor de stocare a gazelor naturale și operatorilor sistemelor de distribuție a energiei electrice înlocuirea agentului de conformitate care nu îndeplinește criteriul de independență sau de capacitate profesională.

Secțiunea 5 ***Dispoziții finale***

36. În termen de 60 de zile de la data intrării în vigoare a prezentului Regulament, operatorii sistemului de transport, de distribuție a gazelor naturale, operatorii depozitelor de stocare a gazelor naturale și operatorii sistemelor de distribuție a energiei electrice informează în scris Agenția despre programele de conformitate, agenții de conformitate desemnați spre aprobare, proiectul contractului, precum și documentele care fac dovada îndeplinirii criteriului de independență și capacitate profesională, conform Legii cu privire la energie electrică, Legii cu privire la gazele naturale și prezentului Regulament.

Anexa nr.1
la Regulamentul privind modul de monitorizare a programelor de conformitate

Plan de măsuri pentru implementare a Programului de conformitate

Nr. de ord.	Măsura conform Legii și a Regulamentului	Acțiunile ce se impun	Termene	Responsabil
	Descrierea prevederii	Descrierea acțiunii	Data sau caracter permanent	Numele și prenumele, funcția, compartimentul
1.				
2.				

Anexa nr.2
la Regulamentul privind modul de monitorizare a programelor de conformitate

Chestionar

Indicați următoarea informație:

1. Denumirea operatorului la care urmează să exercitați funcțiile agentului de conformitate _____

2. Nume, prenume _____

3. Data, luna și anul nașterii _____

5. Cetățenia _____

6. Domiciliul _____

7. Datele de identificare conform actului de identitate _____

9. Studii (se indică: instituția de învățământ, profilul, titlul obținut (calificarea), perioada de studii) _____

_____

_____

10. Cursuri de instruire și/sau perfecționare în domeniul gazelor naturale sau electroenergetic(se indică: denumire: organizatorului, domeniul, titlul obținut (calificarea), perioada de instruire) _____

_____

_____

11. Experiența de muncă:

Angajat(ă) la serviciu	Data, luna, anul	Motivul demisiei /concedierii	Funcția ocupată	Denumirea și sediul întreprinderii, organizației, instituției	La posturile deținute de specificat atribuțiile delegate, domeniile de activitate în care a activat
	Demisionat(ă) /concediat(ă) de la serviciu				

12. Cotele de participare la capitalul persoanelor juridice, deținute în ultimii 3 ani și/sau în prezent:

	Denumirea și sediul persoanei juridice	Cote de participare la capital			Altă informație utilă
		Valoarea cotei deținute (lei)	Mărimea cotei deținute (%)	Perioada deținerii cotei	
1					
2					

la Regulamentul privind modul de monitorizare a programelor de conformitate

**DECLARAȚIE PE PROPRIE RĂSPUNDERE
privind corespunderea condițiilor de independență**

Subsemnatul/Subsemnata _____, cod personal _____,

(nume, prenume, patronimic)
propus(ă) să exercite funcțiile agentului de conformitate în cadrul _____ prin prezenta declar

pe propria răspundere:

(denumirea operatorului)

1. Nu dețin nici o funcție sau nu poate avea nici o responsabilitate profesională, nu pot avea niciun interes sau nu pot fi în relație de afaceri, de ordin direct sau indirect, cu întreprinderea (de gaze naturale/ electroenergetică) integrată pe verticală, cu vreo întreprindere a acesteia, cu acționarii majoritari sau cu fondatorii acesteia, cu excepția operatorului la care urmează să exercit funcțiile agentului de conformitate;

2. Cu cel puțin 3 ani pînă la data desemnării, nu am deținut nici o funcție și nu am avut nici o responsabilitate profesională, nu am avut nici un interes sau nu m-am aflat în relație de afaceri, de ordin direct sau indirect, cu întreprinderea (de gaze naturale/electroenergetică) integrată pe verticală, cu vreo întreprindere a acesteia, cu acționarii majoritari sau cu fondatorii acesteia, cu excepția operatorului la care urmează să exercit funcțiile agentului de conformitate;

3. Timp de 4 ani după încetarea mandatului de agent de conformitate nu voi deține nici o funcție sau nu pot avea nici o responsabilitate profesională, nu pot avea niciun interes sau nu pot fi în relație de afaceri, de ordin direct sau indirect, cu întreprinderea (de gaze naturale/electroenergetică) integrată pe verticală, cu vreo întreprindere a acesteia, cu acționarii majoritari sau cu fondatorii acesteia, cu excepția operatorului la care urmează să exercit funcțiile agentului de conformitate;

4. Nu voi avea nici un interes și nu pot primi, în mod direct sau indirect, beneficii financiare de la întreprinderea (de gaze naturale/electroenergetică) integrată pe verticală, de la o întreprindere a acesteia, de la acționarii majoritari sau de la fondatorii acesteia, cu excepția operatorului la care urmează să exercit funcțiile agentului de conformitate.

Numele și prenumele: _____

Semnătura: _____

Data: ____ 20__.

la Regulamentul privind modul de monitorizare a programelor de conformitate

Raport privind monitorizarea Programului de conformitate al operatorului sistemului (denumirea operatorului)

Nr. de ord	Măsura	Acțiuni întreprinse/Modul de implementare	Stadiul implementării (implementat/parțial implementat/neimplementat)	Confirmarea implementării
1				